

PATVIRTINTA

Kauno kolegijos Akademinės tarybos

2023 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. (2.2.)-3-32

(2025 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. AT-23 redakcija)

TAIKOMŲJŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Taikomųjų mokslinių tyrimų (toliau - Tyrimų) atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Kauno kolegijos (toliau – Kolegija) darbuotojų ir (ar) studentų planuojamų atlikti Tyrimų bendruosius ir specialiuosius atitikties mokslinių tyrimų etikai principus ir Tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai įgyvendinimo tvarką.

2. Aprašo paskirtis - padėti užtikrinti Tyrimų akademinio sąžiningumo principų, nustatytų konkrečiam Tyrimui, laikymąsi, ir apsaugoti tiriamųjų (asmenų) interesus bei moksliniuose tyrimuose naudojamus gyvūnus. Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo procedūros taikymas padeda užtikrinti Tyrimų kokybę, atliekamų Tyrimų patikimumą, sąžiningumą, išsamumą, įvertinti surinktų duomenų valdymo problemas ir iššūkius.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus parengtomis Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairėmis, Europos elgesio kodekse mokslinių tyrimų etikos klausimais pateiktomis rekomendacijomis, Kolegijos statutu ir kitais teisės aktais.

4. Aprašas taikomas šiais atvejais:

- 4.1. atliekant Tyrimus, kuriuose dalyvauja žmonės ir naudojami asmens duomenys;
- 4.2. atliekant Tyrimus, kurių metu atliekami bandymai su gyvūnais;
- 4.3. atliekant kitus Tyrimus, kurių rezultatus planuojama skelbti mokslo žurnale, kurio vienas iš reikalavimų pateikti atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą.

5. Aprašas netaikomas studentų studijų programos vykdymo procese atliekamiems Tyrimams (rengiant baigiamuosius darbus, atliekant studijų dalyko (modulio) užduotis ir pan.), išskyrus atvejus, kuomet:

5.1. šie Tyrimai gali sukelti reikšmingą psichologinę ar fizinę žalą, ar turėti saugumo rizikos požymių tiriamiesiems;

5.2. pasirinktas metodas ar Tyrimo rezultatų skelbimo būdas gali kelti kitų reikšmingų etinių problemų;

5.3. atliekamas tyrimas atitinka šio Aprašo 4.3. punktą.

6. Apie šių atvejų išskirtinumą sprendžia studento Tyrimui vadovaujantis dėstytojas.

7. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

7.1. **Informuoto asmens sutikimas** – išankstinis ir informuotas sutikimas dalyvauti Tyrime;

7.2. **Prašymas** – Tyrimo vadovo pateiktas prašymas Taikomųjų mokslinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo komitetui (toliau – Komitetas) atlikti planuojamo tyrimo etikos vertinimą;

7.3. **Pritarimas** – Komiteto suteiktas pritarimas atlikti tyrimą;

7.4. **Taikomieji moksliniai tyrimai** – eksperimentiniai ir (arba) teoriniai darbai, atliekami norint gauti naujų žinių ir pirmiausia skiriami specifiniams praktiniams tikslams pasiekti arba uždaviniams spręsti;

7.5. **Taikomųjų mokslinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo komitetas** (toliau – Komitetas) – Kolegijos direktoriaus įsakymu patvirtinta mokslininkų grupė, kurios pagrindinė funkcija yra vertinti planuojamo vykdyti Tyrimo atitiktį mokslinių tyrimų etikai dar prieš prasidedant tyrimui.

7.6. **Tyrėjas** – aukštąjį išsilavinimą turintis asmuo, plėtojantis pažinimą, conceptualizuojantis ar kuriantis naujus produktus, procesus, metodus ir sistemas arba vadovaujantis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros projektams;

7.7. **Tyrimo vadovas** – tyrėjas, inicijavęs Tyrimą, arba bendrai Tyrimą vykdančių tyrėjų bendru sutarimu išrinktas tyrėjas.

8. Sąvokas, susijusias su įtvirtintomis pamatinėmis vaiko teisių apsaugos, vaiko veiksnio, jo dalyvavimo sprendimų priėmimo, nuomonės išklauso, reagavimo į vaiko teisių pažeidimus bei kitais mokslinių tyrimų, kuriuose dalyvauja vaikai, atlikimui aktualiais klausimais, nustato Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas.

9. Socialiai pažeidžiamų asmenų sąvoka nustatyta Socialinės aprėpties didinimo 2020–2023 metų veiksmų plane.

10. Vaiko ir vaiko atstovų pagal įstatymą sąvokas nustato Lietuvos Respublikos Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas.

II SKYRIUS

BENDRIEJI ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI PRINCIPAI

11. Atliekamiems Tyrimams, nepaisant mokslo srities ir (ar) pasirinktų metodų, taikomi bendrieji atitikties mokslinių tyrimų etikai principai, kurie reikalingi įvertinti, kaip sprendžiamos etinės problemos ir kaip pasirengta jas spręsti. Vertinama, ar planuojamas Tyrimas grindžiamas patikimumo, sąžiningumo, pagarbos ir atskaitomybės principais.

11.1. Patikimumo principo įgyvendinamas:

11.1.1. Tyrimus atliekant (sumanant, peržiūrint) taip, kad būtų užtikrinta kokybė ir nuoseklumas bei padidinta galimybė gauti objektyvius rezultatus;

11.1.2. Tyrimo ataskaitoje (pvz., publikacijoje) nurodant atitikties mokslinio tyrimo etikai patvirtinimą;

11.1.3. siekiant Tyrimų tikslų skaidrumo, pasirenkant tinkamus duomenų rinkimo ir analizės metodus jiems pasiekti;

11.1.4. numatant galimą Tyrimų žalą ir naudą, atsižvelgiant į įvairių tiriamųjų (grupių), bendruomenių ir visuomenės interesus ir riziką mažinančias priemones.

11.2. Sąžiningumo principas įgyvendinamas:

11.3. laikantis visų numatytų Tyrimo etapų;

11.3.1. nedelsiant informuojant Komitetą apie pasikeitusias Tyrimo aplinkybes ar kitą nenumatytą informaciją, susijusią su atliekamu Tyrimu;

11.3.2. atskleidžiant informaciją Komitetui iškilus interesų konfliktui;

11.3.3. prisiimant visą atsakomybę už Tyrimo rezultatus ir jų skelbimą, Tyrimo padarinius ir pasekmes tiems, kam daroma įtaka.

11.4. Pagarbos principas įgyvendinamas:

11.4.1. tiriamiesiems pateikiant informaciją apie duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymą, vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių asmenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 13 straipsnio nuostatas, ir tiek informacijos, kad šie galėtų apsispręsti dėl savo dalyvavimo Tyrime;

11.4.2. užtikrinant savanorišką tiriamųjų dalyvavimą Tyrime;

11.4.3. užtikrinant, kad tiriamieji žino ir gali bet kuriuo metu pasitraukti iš Tyrimo nenurodydami priežasties ir nejausdami spaudimo dalyvauti Tyrime;

11.4.4. saugant tiriamųjų pateiktus asmens duomenis, kuriems taikomos griežtos konfidencialumo ir anonimiškumo procedūros.

11.5. Atskaitomybės principas įgyvendinamas:

11.5.1. registruojant planuojamus atlikti ir atliktus Kolegijos Tyrimus;

- 11.5.2. sudarant sąlygas sužinoti apie atliktų Tyrimų rezultatus;
- 11.5.3. informuojant Komitetą iškilus interesų konfliktui;
- 11.5.4. įpareigojant laikytis su asmens duomenų apsaugos užtikrinimu susijusių reikalavimų ir sugebant tai įrodyti.

III SKYRIUS

SPECIALIEJI ATITIKTIES TAIKOMŲJŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI REIKALAVIMAI

PIRMASIS POSKYRIS

BIOMEDICININIAI TYRIMAI

12. Tyrėjas, atliekantis biomedicininis tyrimus, vadovaujasi Biomedicininis tyrimų etikos įstatymu, Leidimų atlikti biomedicininį tyrimą išdavimo tvarkos aprašu (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. V-27 redakcija) ir kitais specialiaisiais teisės aktais.

13. Dėl medicinos ir sveikatos mokslų srities tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo tyrėjai turi kreiptis į regioninį biomedicininis tyrimų etikos komitetą arba Lietuvos bioetikos komitetą, jei biomedicininis tyrimus planuojama atlikti daugiau kaip vieno regioninio biomedicininis tyrimų etikos komiteto veiklai priskirtoje teritorijoje.

ANTRASIS POSKYRIS

TYRIMAI SU GYVŪNAIS

14. Tyrėjas, atliekantis Tyrimą, susijusį su gyvūnais, vadovaujasi 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) Nr. 2010/63 „Dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos“, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2012 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. B1-866 „Dėl mokslo ir mokymo tikslais naudojamų gyvūnų laikymo, priežiūros ir naudojimo reikalavimų patvirtinimo“, Europos konvencija dėl eksperimentiniais ir kitais mokslo tikslais naudojamų stuburinių gyvūnų apsaugos.

15. Dėl bandymų su gyvūnais tyrėjas turi kreiptis į Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą (toliau – VMVT), kuri išduoda leidimus atlikti mokslinius tyrimus ir bandymus, susijusius su gyvūnais.

TREČIASIS POSKYRIS

HUMANITARINIŲ IR SOCIALINIŲ MOKSLŲ TYRIMŲ ETIKOS PRINCIPAI

16. Pagarba tiriamiesiems

16.1. Savanoriškas dalyvavimas

16.1.1. Dalyvavimas moksliniuose tyimuose yra savanoriškas ir pagrįstas informuoto asmens sutikimu.

16.1.2. Informuoto asmens sutikimas yra apibūdinamas kaip nemokamas, išankstinis ir informuotas sutikimas dalyvauti moksliniame tyime. Atsižvelgiant į Tyrimo veiklas, kiekviename tyime pasirenkamas tinkamiausias ir BDAR 7 ir 13 straipsnių reikalavimus atitinkantis informuoto asmens sutikimo tipas: plataus pobūdžio (angl. broad consent); paviršinis (angl. blanket consent); atviro pobūdžio (angl. open consent); judus teisinis (angl. portable legal); metasutikimas (angl. meta-consent); dinamiškas informuoto asmens sutikimas (angl. dynamic informed consent).

16.1.3. Tyrimo dalyviai gali duoti sutikimą žodžiu (turi būti užfiksuotas, pvz., garso įrašu) ar raštu. Atliekant garso įrašą, Tyrimo dalyviui turi būti suteikta informacija apie asmens duomenų tvarkymą pagal BDAR 13 straipsnį. Pvz., sutikimas pokalbio metu arba atsakymas į klausimyną, arba

prašymas atsakyti raštu rodo, kad subjektas sutiko būti tiriamas. Tyrime rekomenduojama pirmenybę teikti rašytiniam informuoto asmens sutikimui.

16.1.4. Atliekant Tyrimą konkrečioje įmonėje, įstaigoje, organizacijoje reikalingas vadovo sutikimas vykdyti Tyrimą jo vadovaujamoje organizacijoje.

16.1.5. Institucijose, kuriose vykdomas Tyrimas ir kurių atstovai / globotiniai tiriami (pvz., kalėjimuose, vaikų globos namuose, ligoninėse ir kt.) svarbu, kad:

16.1.5.1. būtų gautas institucijos vadovo sutikimas atlikti jo vadovaujamoje institucijoje Tyrimą ir prieiti prie tyrimo dalyvių.

16.1.5.2. būtų gautas kiekvieno Tyrime dalyvaujančio asmens sutikimas (žodinis ir raštiškas); išimtiniais atvejais vietoje tiriamojo sutikimą dalyvauti Tyrime gali duoti jo įgaliotas asmuo (laikantis įgaliojimų sudarymą reguliuojančių teisės aktų) arba asmuo, įgaliotas priimti sprendimus už tiriamąjį, kai tiriamasis negali savarankiškai priimti sprendimų (pvz., yra neveiksnus). Taip pat išimtiniais atvejais vietoje tiriamojo sutikimą dalyvauti tyrime gali duoti kitas asmuo (pvz., institucijos vadovas), tačiau sutikimą dėl asmens duomenų tvarkymo privalo duoti tiriamasis.

16.1.5.3. Atliekant Tyrimą institucijose, tiek tyrėjas, tiek institucija užtikrintų asmens privatumą.

16.1.6. Jei Tyrime taikomi intervenciniai metodai, išskyrus biomedicininis intervencinius metodus, ir yra daroma įtaka tiriamajam fiziškai, sutikimas visada turi būti duodamas tik raštu arba kitu įrodomu būdu.

16.1.7. Norint stebėti elgesį viešojoje erdvėje (pvz., prekybos vietoje, traukinių stotyje ar aukštojoje mokykloje), nereikia informuoto asmens sutikimo, jei nėra renkami asmens duomenys ir iš Tyrimų duomenų negalima gauti informacijos apie konkrečius asmenis. Tai taip pat neapima garso ir vaizdo įrašų, kuriuose asmenis galima atpažinti.

16.1.8. Sutikimas gali būti konkretus arba bendro pobūdžio. Į bendro pobūdžio sutikimo formą privalo būti įtrauktos duomenų įrašymo ir archyvavimo formos, sąlygos, tyrimo duomenų naudojimo antriniuose moksliniuose tyrimuose sąlygos ir informacija apie tiriamojo asmens duomenų tvarkymą pagal BDAR 13 straipsnio reikalavimus.

16.1.9. Jei iš Tyrimo dalyvių gaunami duomenys derinami su duomenimis oficialiuose registruose, Tyrimo dalyviams turi būti suteikta išsami informacija apie duomenų registrus, kuriais buvo / bus naudojama, kokia informacija apie Tyrimo dalyvius buvo / bus renkama iš šių registrų, taip pat kita, atitinkamai, BDAR 13 ar 14 straipsniuose nurodyta informacija. Informacija apie iš valstybės registrų iki Tyrimo dalyvio sutikimo dalyvauti Tyrime surinktus duomenis Tyrimo dalyviui turi būti suteikta, laikantis BDAR 14 straipsnio 3 dalies terminų.

16.1.10. Tyrimo dalyviai turi teisę bet kuriuo metu pasitraukti iš Tyrimo, tačiau jų išankstinis indėlis (pvz., interviu ir pan.) gali būti naudojamas Tyrime. Tyrėjas privalo informuoti Tyrimo dalyvius apie sukauptų duomenų naudojimo sąlygas po pasitraukimo iš Tyrimo. Ši informacija ir Tyrimo dalyvio suteiktų duomenų panaudojimo sąlygos turėtų būti aptartos su asmeniu dar iki jam priimančiam sprendimą dėl dalyvavimo Tyrime.

16.1.11. Pasyvus / numanomas sutikimas gali būti svarstomas esant ypatingoms aplinkybėms, tačiau tik tuo atveju, jei: a) dėl taikytino sutikimo atsirastų esminių ir akivaizdžių trūkumų, susijusių su Tyrimo kokybe ar tikslu ir /ar tyrėjo interesais; b) tiriamiesiems yra minimali našta ir nėra jokios rizikos; c) ypač stengiamasi informuoti tiriamuosius ir /ar jų atstovus apie mokslinį tyrimą ir galimybę atsisakyti; d) atsisakymo procedūra yra nesudėtinga.

17. Nepilnamečių dalyvavimas moksliniuose tyrimuose

17.1. Asmenų, kuriems Tyrimo metu nėra suėję 18 metų (-nepilnamečių-) specifiniai poreikiai ir interesai turi būti apsaugoti suaugusiųjų. Tyrėjai turi išmanyti nepilnamečių raidą ir psichologiją, kad sugebėtų pritaikyti savo pasirinktus metodus ir Tyrimo kryptis Tyrimo dalyvių amžiui. Informacija apie Tyrimą ir jo pasekmes turi būti teikiama atsižvelgiant į konkretų amžių. Nepilnamečiai taip pat turi būti informuoti apie savanorišką dalyvavimą Tyrime bei galimybę bet kada pasitraukti iš Tyrimo.

17.2. Tyrime dalyvaujant nepilnamečiams, tyrėjai turi gauti tėvų ar globėjų sutikimą. Tyrėjas privalo supažindinti sutikimą duodančius tėvus ar globėjus su informacija apie Tyrimą (Aprašo 1 priedas). Sutikimas duodamas užpildant ir pasirašant informuoto dalyvio sutikimo formą (Aprašo 2 priedas). Be tėvų ar globėjų sutikimo nepilnamečiai negali dalyvauti Tyrime, išskyrus 17.6 punkte nurodytas aplinkybes.

17.3. Svarbu nepilnamečius vertinti kaip nepriklausomus asmenis, todėl, be to, kad tėvai ar globėjai duoda oficialų sutikimą (Aprašo 2 priedas), būtina, kad patys nepilnamečiai priimtų dalyvavimą tiek, kiek jie sugeba. Nepilnamečio žodinis sutikimas dalyvauti moksliniame tyrime reikalingas nuo to amžiaus, kai jis sugeba jį pareikšti. Išimtis daroma asmens duomenims, kuriuos galima gauti tik su tėvų ar globėjų sutikimu.

17.4. Nepilnamečiai gali būti įtraukti į Tyrimus tik tuo atveju, jei nėra kito būdo gauti reikiamus duomenis ir jei Tyrimo tikslas yra įgyti mokslinių išvalgų, kurios galėtų būti panaudotos nepilnamečių naudai.

17.5. Kai Tyrimuose dalyvauja nepilnamečiai, privaloma griežtai laikytis konfidencialumo principo, išskyrus situacijas, kai tyrėjai teisiškai arba etiškai privalo pateikti konfidencialią informaciją artimiausiems giminaičiams, kitiems suaugusiems ar tarnyboms, užtikrinančioms vaiko teisių apsaugą (pvz., pareiga pranešti taikoma, jei tyrėjai sužino, kad prie nepilnamečio yra priekabiuojama, jis prievartaujamas ar aplaidžiai prižiūrimas). Tyrėjas, prieš priimdamas sprendimą atskleisti su nepilnamečiu susietą konfidencialią informaciją, privalo apsvarstyti visas dėl to galimas grėsmes ir pasekmes nepilnamečio sveikatai ir gyvybei, ar pateikta konfidenciali informacija nepablogins nepilnamečio esamos padėties. Tyrėjas šiais klausimais gali pasikonsultuoti su Komitetu.

17.6. Tyrėjai gali neprašyti atskiro tėvų ar globėjų sutikimo, kai tarp tėvų ar globėjų ir nepilnamečių asmenų gali būti vertybių ir interesų skirtumų. Tai gali būti laikoma trukdžiu rinkti išsamius mokslinių tyrimų duomenis apie nepilnamečių gyvenimo sąlygas ir elgesį.

18. Asmenų, priklausančių pažeidžiamoms grupėms, Tyrimai:

18.1. Tyrėjai turi ypatingą pareigą gerbti pažeidžiamų grupių interesus per visą Tyrimo procesą.

18.2. Asmenys, priklausantys pažeidžiamoms grupėms, gali nenorėti būti Tyrimo dalyviais, bijodami nepalankaus visuomenės požiūrio į juos, todėl tokie Tyrimai yra galimi tik laikantis BDAR 6 ir / ar 9 straipsnių nuostatų.

19. Informacija tiriamiesiems

19.1. Informacija, kuri turi būti pateikta Tyrimo dalyviams, priklauso nuo duomenų rinkimo metodų pobūdžio. Kokybinių, kiekybinių ir mišrių mokslinių tyrimų metu tiriamiesiems privaloma suteikti informaciją apie mokslinį tyrimą.

19.2. Informacija apie mokslinį tyrimą turėtų apimti šiuos dalykus:

19.2.1. tyrėjo kontaktinę informaciją;

19.2.2. Tyrimo temą;

19.2.3. duomenų rinkimo būdą ir numatomą trukmę;

19.2.4. duomenų rinkimo tikslą, kaip jie bus naudojami toliau, archyvavimo būdus antriniam naudojimui;

19.2.5. savanorišką dalyvavimo pobūdį;

19.2.6. pateikiamą informaciją apie tikėtiną tyrimo naudą ir galimas rizikas tiriamajam;

19.2.7. BDAR 13 straipsnyje nustatytą informaciją apie Tyrimo dalyvio duomenų tvarkymą.

19.3. Tyrimo dalyviai gali paprašyti papildomos informacijos apie Tyrimą. Papildoma informacija gali būti susijusi, pvz., 1) su Tyrimu, 2) kaip bus užtikrintas asmens duomenų konfidencialumas, anonimiškumas ir kur asmens duomenys bus kaupiami po Tyrimo, 3) kaip ir kada bus paskelbti Tyrimo rezultatai, 4) su išoriniais finansavimo šaltiniais.

19.4. Tyrimuose, kuriuose taikomas eksperimento metodas, turi būti pateikta pakankamai informacijos apie eksperimento planą. Eksperimentiniai tyrimai įvairiose srityse labai skiriasi, todėl informacijos išsamumą visada nustato ir pagrindžia tyrėjas.

19.5. Tyrimo dalyvių prašymai pateikti papildomą informaciją, susijusią su Tyrimu—ir reikalingais Tyrimo dalyvio asmens duomenimis, turi būti atsakyti paprasta ir suprantama kalba, kuo sąžiningiau ir tiksliau.

20. Duomenų rinkimas alternatyviais būdais

20.1. Tyrimo dalyviams gali būti suteikta visa reikalinga informacija, tačiau dalyvavimas kai kuriais atvejais negali būti savanoriškas (pvz., Tyrimas gali būti susijęs su kariuomenės šauktinių ar darbo procesų stebėjimu, kai organizacijos vadovas yra davęs leidimą Tyrimams).

20.2. Tyrimo dalyviams gali būti pateikta nepakankama informacija (pvz. stebėjimo duomenys surinkti iš skubios pagalbos tarnybos ar važinėjant su policijos būriu, kai tyrėjas negali atskleisti, kad atlieka mokslinį tyrimą) ar klaidinanti informacija apie tyrėjo vaidmenį (pvz., slaptai dirbdamas tyrėjas gali klaidinti tiriamuosius tirdamas diskriminacinius atvejus).

20.3. Tyrėjas renka duomenis Tyrimui neidentifikuodamas savęs, tačiau pateikdamas klaidingą informaciją apie Tyrimo turinį.

20.4. Stebint tiriamuosius viešoje vietoje, jų sutikimo nereikia. Techninę registravimo įrangą galima naudoti viešoje vietoje, jei duomenų naudojimo, saugojimo ir archyvavimo metu laikomasi privatumo ir duomenų apsaugos principų.

21. Žalos Tyrimo dalyviams vengimas

21.1. Psichologinės žalos vengimas

21.1.1. Psichologinės žalos vengimas apima pagarbų elgesį su Tyrimo dalyviais ir etišką rezultatų paskelbimą mokslo publikacijose.

21.1.2. Temos jautrumas ir privatumo ribos pirmiausia priklauso nuo pačių Tyrimo dalyvių. Jei Tyrimo dalyviai žino, kokie klausimai bus sprendžiami remiantis jiems pateikta informacija, davę informuoto asmens sutikimą, jie išreiškia norą dalyvauti Tyrime ir žino apie Tyrimo apimtį ir metodus. Dalyvaudami Tyrime tyrimo dalyviai patys reguliuoja savo dalyvavimą, vengdami situacijų ir klausimų, kurie, jų manymu, yra žalingi.

21.1.3. Jei mokslinis tyrimas apima sąveiką su tiriamaisiais (pvz., tiriamojo stebėjimas, interviu), visi duomenys apie tiriamuosius turi būti vertinami pagarbiai ir išlaikant jų orumą.

21.1.4. Tyrėjas yra atsakingas už galimos psichologinės žalos tiriamajam atsiradimą ir jos suvaldymą Tyrimo metu.

21.1.5. Tyrėjas turi įsitikinti, kad savanoriško dalyvavimo principo laikomasi ir tais atvejais, kai yra tiesioginis ryšys su Tyrimo dalyviais. Tyrėjas visada (išskyrus atvejus, kai nėra objektyvių galimybių) turėtų įsitikinti, kad tyrimo dalyvio dalyvavimas yra savanoriškas, ypač kai yra tiesioginis ryšys su tiriamaisiais. Susierzinimas, sumišimas, baimė ar fizinis nuovargis gali būti pakankamas pagrindas tyrėjui nutraukti Tyrimą, kiek tai susiję su tema, net jei Tyrimo dalyvis aiškiai neatsisako tęsti. Labai svarbu užtikrinti, kad Tyrimo dalyviai dalyvautų savanoriškai, tiriant juos pačiose institucijose (pvz., ligoninėse, kalėjimuose, vaikų apsaugos įstaigose, pagyvenusių žmonių namuose ir kt.).

21.2. Finansinės ir socialinės žalos išvengimas

21.2.1. Finansinė ir socialinė žala tyrimo dalyviams yra labiau tikėtina, jei Tyrime nesilaikoma etikos principų, susijusių su privatumu ir duomenų apsauga. Remdamiesi etikos principais, tyrėjai turi užtikrinti konfidencialios informacijos apsaugą ir apie ją paaiškinti Tyrimo dalyviams.

21.2.2. Tyrėjai turi vengti bet kokios žalos Tyrimo dalyviams, kuri gali atsirasti dėl mokslo publikacijų. Tačiau šis principas neturėtų užkirsti kelio paskelbti Tyrimų rezultatus, kuriuos Tyrimo dalyviai vertina neigiamai, tačiau jie yra gauti laikantis Tyrimų etikos principų. Už akademinės etikos

principų laikymąsi mokslo publikacijose atsakingi tyrėjai (bendraautoriai), bendradarbiai, leidėjai, leidinių savininkai ir redaktoriai, recenzentai, rėmėjai.

20. Tyrimų žalos rizikos įvertinimas

20.1. Tyrimai, susiję su galima rizika, kurios negali įvertinti patys Tyrimo dalyviai, ir Tyrimai, galintys padaryti žalos ir paveikti įprastą gyvenimą, turi būti įvertinti iš anksto. Tyrėjas žinodamas, kad yra rizika padaryti ilgalaikę psichinę žalą, viršijančią riziką, arba kad nebus užtikrintas Tyrimo dalyvio saugumas, privalo tai nurodyti Komitetui teikdamas prašymą įvertinti atitiktį mokslinių tyrimų etikai, kartu pateikdamas rizikos sumažinimo būdus. Atliekant Tyrimą paaiškėjus nenumatytai žalai, tyrėjas privalo laikinai sustabdyti Tyrimą ir iš naujo įvertinti žalos riziką, apie tai informuoti Komitetą ir pateikti planą, kaip išvengti nenumatytos žalos.

21. Konfidencialumas ir duomenų apsauga

21.3. Duomenų apsauga yra svarbiausia privatumo apsaugos sritis renkant ir tvarkant Tyrimų duomenis bei skelbiant rezultatus. Atliekant Tyrimus svarbu užtikrinti: 1) Tyrimų duomenų ir konfidencialumo apsaugą; 2) Tyrimų duomenų saugojimą ir valdymą; 3) mokslo publikacijų kokybę. Duomenų apsaugos tikslas – sugebėti atverti Tyrimų duomenis ir rezultatus, išsaugant Tyrimo dalyvių konfidencialumą.

21.4. Privatumo apsaugos principai taikomi viešai prieinamai medžiagai ar skelbiamiems duomenims, kurie gali būti susiję su asmenimis ir jų veikla politikos, verslo ir kultūros srityse. Pvz., atliekant tyrimus, kuriuose taikomas biografinis metodas, privatumą atskleidžianti informacija turėtų būti suderinta su asmeniu, apie kurį renkami duomenys, ar jo įgaliotu asmeniu.

21.5. Pagrindinis asmens duomenų rinkimo ir saugojimo principas yra asmens duomenų poreikis atliekant Tyrimą. Asmens duomenys turi būti renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu.

21.6. Jei Tyrimų duomenis galima pagrįstai išanalizuoti be tiesioginių identifikatorių ir nėra pagrindo saugoti identifikatorius, tik tie duomenys, iš kurių buvo pašalinti identifikatoriai, gali būti tvarkomi ir saugomi antriniams Tyrimams.

21.7. Duomenys su identifikatoriais gali būti renkami ir naudojami, kai tai tikslinga konkretaus Tyrimo atžvilgiu. Gavus informuoto asmens sutikimą, duomenys taip pat gali būti saugomi antriniams Tyrimams su identifikatoriais. Tyrimuose gali reikėti apdoroti ir saugoti identifikatorius, siekiant atlikti duomenų auditą ir išvengti duomenų fabrikavimo ir falsifikavimo, ištirti galimą akademinės etikos pažeidimą, taip pat dėl poreikio analizuoti duomenis, kurie reikšmingi istoriškai ir kultūriškai. Visi dabartiniai duomenys ilgainiui gali įgyti istorinę ir kultūrinę reikšmę, tačiau pastarąją kiekvienu atskiru atveju turi įvertinti ir pagrįsti tyrėjas.

21.8. Tyrimų duomenų konfidencialumas priklauso nuo duomenų tvarkymo, naudojimo ir saugojimo apribojimų. Tyrimų duomenys gali būti naudojami ar perduodami duomenų audito tikslams, jeigu užsakomuosiuose Tyrimuose atiduodami užsakovui. Ypač nepriimtina atskleisti informaciją apie Tyrimų duomenis arba perduoti duomenis taip, kad tai galėtų daryti įtaką atskirų Tyrimo dalyvių vertinimui, gydymui ar padėčiai. Neanonimizuoti Tyrimų duomenys negali būti perduodami žiniasklaidai ar naudojami komerciniais tikslais.

21.9. Konfidencialumo užtikrinimo išimtis yra kiekvieno piliečio pareiga pranešti apie gresiantį sunkų nusikaltimą, kuriam vis dar galima užkirsti kelią. Tyrėjas neprivalo atskleisti informacijos apie jau padarytus nusikaltimus, nebent informacijos atskleidimas padeda išvengti neišvengiamo sunkaus nusikaltimo.

22. Tyrimo duomenų saugojimas ir skelbimas

22.1. Humanitarinių ir socialinių mokslų tyrimai ne visada yra pakartojami, tačiau akademinė bendruomenei turėtų būti suteikta galimybė prireikus patikrinti Tyrimo išvadas iš Tyrimo analizuotų Tyrimo duomenų juos atveriant pagal pasirinktos duomenų saugyklos reikalavimus ir

tyrimo duomenis nuasmeninus arba pseudonimizavus. Atvirumas yra pagrindinė mokslo kokybės savybė ir taip pat būtina sąlyga siekiant įvertinti mokslinės informacijos pagrįstumą.

22.2. Duomenys, kruopščiai archyvuojami antriniam Tyrimams, sumažina poreikį rinkti Tyrimų duomenis, kuriuose yra identifikatorių. Ypač svarbu archyvuoti antrinių Tyrimų duomenis, turinčius kultūrinę, istorinę ir / ar mokslinę vertę.

22.3. Prireikus privatumo apsauga turėtų būti užtikrinta pasitelkiant nuasmeninimo būdus ir nustatant prieigą prie nuasmenintų duomenų, skirtų antriniam Tyrimams.

22.4. Kai norima anksčiau atlikto Tyrimo duomenis pakartotinai panaudoti naujiems Tyrimų tikslams, tačiau nebegalima gauti pirminių Tyrimo dalyvių informuoto sutikimo, reikia pateikti Tyrimų planą, kuriame būtų išsamiai aprašytas pakartotinio naudojimo pobūdis ir svarba, įskaitant poveikį privatumui. Komitetas turi nuspręsti, ar galimas pakartotinis duomenų naudojimas.

22.5. Jei duomenys, kuriuose yra identifikatorių, yra neskelbtini ir negali būti anonimiški, o tiriamųjų nebuvo paprašyta duoti leidimą saugoti ir / ar atverti duomenis, asmens ir Tyrimo duomenys turėtų būti sunaikinti baigus Tyrimą (paskelbus Tyrimo rezultatus). Jei duomenys turi mokslinės vertės ar istoriškai yra unikalūs, tyrėjas gali pateikti prašymą leisti archyvuoti anonimizuosius tyrimo duomenis Kolegijos rekomenduojamoje duomenų saugykloje / archyve.

23. Privatumo užtikrinimas mokslo leidiniuose

23.1. Skirtingai nuo mokslinių tyrimų duomenų, mokslo publikacijos paprastai yra viešai prieinamos. Veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti skelbiant mokslinius tyrimus, yra šie:

23.1.1. bendrasis principas yra Tyrimo dalyvių privatumo apsauga publikacijoje. Sprendimai turi būti priimami kiekvienu konkrečiu atveju, jeigu publikacijoje identifikuojamas tyrime dalyvavęs asmuo;

23.1.2. vertinant, ar skelbti Tyrimo dalyvių vardus, reikia atsižvelgti į Tyrimo dalyvių autorių teises. Be to, sutikus Tyrimo dalyviams, kurie pateikė informacijos ar buvo apklausti, mokslinių tyrimų leidinyje gali būti nurodyti jų vardai ir kita pagrindinė informacija, kai Tyrimas yra paremtas interviu su ekspertais. Dėl to reikia iš anksto gauti Tyrimo dalyvių sutikimą skelbti jų asmens duomenis mokslo publikacijoje ar viešinti kitaip (pvz., mokslo ir kituose renginiuose);

23.1.3. Tyrimo dalyviams neturi būti pažadėtas visiškai anonimiškumas, jei to negalima garantuoti. Pvz., anonimiškumo suteikimas mokslo publikacijų Tyrimo dalyviams nebūtinai užkerta kelią juos identifikuoti tiems, kurie yra susipažinę su bendruomenės ar organizacijos, kuri buvo Tyrimo objektas, veikla;

23.1.4. tyrėjas, rašydamas apie mirusius privačius asmenis, turi elgtis etiškai. Reikėtų tinkamai atsižvelgti į mirusiojo artimųjų ir kitų artimiausių jo giminaičių išreikštą privatumo poreikį;

23.1.5. tiriant organizacijas (pvz., institucijas, asociacijas, darbo bendruomenes, viešąsias įstaigas ir kt.), jų pačių ir atskirų atstovų atpažįstamumas turi būti vertinamas atskirai kiekvienu atveju.

23.2. Kiekybinių tyrimų rezultatai pateikiami statistiškai, tačiau iškilus identifikavimo pavojui, būtina naudoti identifikatorius arba duomenis anonimizuoti.

23.3. Kokybinių duomenų atveju, prieš paskelbiant bet kokius duomenų pavyzdžius ir / ar citatas, visada turi būti įvertinta identifikavimo rizika: kokie netiesioginiai identifikatoriai (pvz., darbo vieta, mokykla, gyvenamoji vieta, amžius, profesija, pareigos ir kt.) nurodomi, kas bus užkoduota ir kas bus praleista.

23.4. Jei Tyrimai yra susiję su archyvuota medžiaga, Tyrimo dalyvių atpažįstamumas priklauso nuo sąlygų, kurias nustato medžiagą sauganti duomenų saugykla / archyvas.

24. Tyrėjų elgesys

24.1. Skelbdami Tyrimų rezultatus tyrėjai negali falsifikuoti ir fabrikuoti Tyrimo duomenų, taip pat praleisti ir / ar nutylėti svarbių duomenų.

24.2. Tyrėjai nurodo, kokiais metodais buvo surinkti ir / ar atrinkti duomenys, taip pat kokie metodai buvo naudojami validuoti ir išanalizuoti duomenis.

24.3. Jei tyrėjai nustato reikšmingų paskelbtų duomenų klaidų, jie privalo imtis priemonių šioms klaidoms ištaisyti, paskelbdami apie klaidas, patikslindami duomenis ar pritaikydami kitas tinkamas priemones.

24.4. Tyrėjai nepateikia kitų tyrėjų darbo ar duomenų dalių ar elementų kaip savo, net jei jie cituoja kito autoriaus darbą ar duomenų šaltinį.

24.5. Tyrėjai prisiima atsakomybę tik už tą darbą, kurį jie faktiškai (savarankiškai) atliko ar prie kurio prisidėjo, jeigu tyrėjo darbo dalį įmanoma nustatyti, tačiau jei to padaryti neįmanoma, atsakomybę prisiima visi tyrėjai. Jie gali būti įvardyti kaip kūrinio autoriai ar bendraautoriai tik tuo atveju, jei atitinka autorystės kriterijus, ir tik tokiu atveju jie gali tvirtinti, kad šis kūrinys priklauso jiems.

24.6. Paskyrimas pagrindiniu kūrinio autoriumi ar bendraautoriumi reiškia atitinkamų asmenų mokslinį indėlį, o ne jų statusą. Neatitinkantiems autorystės reikalavimų, tačiau prisidėjusiems prie Tyrimo, mokslo publikacijoje išreiškiama padėka.

24.7. Studentas turėtų būti pirmasis autorius, jei publikacija parengta jo Tyrimo pagrindu.

25. Bendras validumas, tarpinstituciniai Tyrimai ir Tyrimai kitose institucijose ar vietose

25.1. Jei Kolegijos Komitetas priima sprendimą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo, šis sprendimas gali būti laikomas galiojančiu ir kitoms mokslo ir studijų institucijoms, kurias atstovauja Tyrimo tyrėjai. Jei tyrėjas persikelia iš kitos mokslo ir studijų institucijos į Kolegiją ir Tyrimas buvo atliekamas ankstesnėje mokslo ir studijų institucijoje, o pratęsimas Kolegijoje, papildomo atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo atlikti nereikia, tačiau Tyrimo rezultatai turėtų būti priskiriami toms institucijoms, kuriose tyrėjas atliko Tyrimą. Apie Tyrimo tęsimą ir jo atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą būtina pranešti Kolegijos Komitetui, pateikiant laisvos formos pranešimą, kuriame nurodomas Tyrimo pavadinimas, Projekto pavadinimas, numeris ir programa (jei Tyrimas vykdomas įgyvendinant projektą), Tyrimo vadovas ir kontaktinė informacija, Tyrimą atliekantys tyrėjai, atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo informacija.

25.2. Tyrimą atliekant kelioms mokslo ir studijų institucijoms, už jo atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą atsako pagrindinis tyrėjas ar Tyrimo vadovas ir institucija, su kuria jis yra susijęs. Jei mokslinių tyrimų projektai vykdomi keliuose mokslo ir studijų institucijose, laikoma, kad atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą pakanka atlikti tik vienoje mokslo ir studijų institucijoje, o kitas apie tai informuoti.

25.3. Atliekant tarpinstitucinius Tyrimus, atsižvelgiant į bendradarbiavimo pobūdį ir kontekstą, atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą skirtingoms Tyrimų dalims galima gauti atskirai iš skirtingų mokslo ir studijų institucijų (pvz., socialiniai tyrimai vienoje institucijoje, o klinikiniai tyrimai kitoje).

26. Kompensacijos, atliekant Tyrimus

26.1. Bet kokia kompensacija ar nauda, siūloma tyrimų dalyviams ir / ar Tyrimo dalyvių bendruomenėms, yra sąžininga, bet turi būti pagrįsta ir proporcinga.

26.2. Kompensacija neturi daryti įtakos Tyrimo dalyvių apsisprendimui dalyvauti tam tikrame Tyrime ar Tyrimo veikloje.

26.3. Jei naudojami bendruomenės ištekliai, turi būti skiriama tinkama kompensacija.

26.4. Tyrėjas ir organizacija, kurioje atliekamas Tyrimas, gauna kompensaciją, nevirsžijančią to, kas gali būti laikoma pagrįstai proporcinga Tyrimo pobūdžiui, apimčiai ir tikslui (pvz., apmokamos kelionės išlaidos į Tyrimo atlikimo vietą (pvz., laboratoriją). Bandant įdarbinti Tyrimo dalyvius, tyrėjai paprastai nesiūlo per didelį ar netinkamų finansinių ar kitokių paskatų. Kai Tyrimo dalyviams siūlomos profesionalios paslaugos (pvz., nuolaidos paslaugoms ir / ar prekėms,

mokymams) kaip paskata dalyvauti Tyrimuose, tyrėjai aiškiai nurodo šių paslaugų pobūdį ir galimą riziką, įsipareigojimus ir apribojimus, susijusius su šiomis paslaugomis.

27. Išimtys, atliekant Tyrimus

27.1. Tyrime negalima naudoti apgaulės, išskyrus atvejus, kai apgaulės metodų taikymą galima pateisinti reikšminga numatoma Tyrimo mokslinė ar taikomąja verte ir kai nėra alternatyvios veiksmingo duomenų rinkimo procedūros.

27.2. Tyrėjas turėtų dokumentuoti ir paaiškinti sukčiavimo pobūdį bei pagrįsti, kodėl tai būtina.

27.3. Kai nėra sukčiavimo, Tyrimo dalyviai negali būti klaidinami dėl galimos rizikos, nepatogumų ir / ar intrigų, susijusių su dalyvavimu Tyrime.

27.4. Informacijos apie Tyrimo klausimą ir / ar hipotezę nepateikimas (siekiant užkirsti kelią Tyrimo dalyviui daryti įtaką) nėra laikomas apgaulingu.

27.5. Turi būti pateikta visa informacija apie (galimą) mokslinio tyrimo riziką ar naštą. Apgaulė gali būti būtina psichologinių tyrimų priemonė. Tačiau ji turėtų būti naudojama tik tada, kai būtina, ir negali būti naudojama klaidingai informuojant apie galimą žalą, riziką ar stresą.

27.6. Informacija negali būti neatskleista arba Tyrimo dalyviai negali būti apgauti apie procedūras, kurios pagrįstai gali sukelti fizinę ar psichinę žalą.

27.7. Bet kokia apgaulė ar nuslėpta informacija Tyrimo dalyviams turi būti paaiškinta kuo anksčiau, iškart po dalyvavimo ir ne vėliau kaip pabaigus rinkti duomenis. Tada Tyrimo dalyviai taip pat turi būti informuojami, kad jie turi teisę atsiimti savo duomenis be neigiamų padarinių.

IV SKYRIUS

ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI UŽTIKRINIMAS

28. Kolegijos direktoriaus įsakymu sudarytas Taikomųjų mokslinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo komitetas atlieka Kolegijos tyrėjų planuojamų vykdyti Tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą dar prieš prasidedant tyrimui

29. Komitetas veikia remdamasis šiame Apraše aprašytais bendraisiais ir specialiaisiais atitikties mokslinių tyrimų etikai principais (bet neapsiribojant tik jais).

30. Komiteto sudėtį, funkcijas, veiklos procedūras nustato Kolegijos direktoriaus įsakymu patvirtintas Komiteto darbo reglamentas.

31. Komitetui Prašymą (Aprašo 3 priedas) teikia Tyrimo vadovas. Prieš teikiant Prašymą Tyrimo vadovas turi atlikti Tyrimo etikos savianalizę (Aprašo 4 priedas). Savianalizės rezultatai parodo, ar dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo privaloma teikti Prašymą Komitetui dėl Pritarimo atlikti Tyrimą.

32. Studento studijų programos vykdymo procese atliekamo tyrimo, atitinkančio 5.1-5.3 punktuose nurodytas sąlygas, atveju, Prašymą Komitetui teikia šio studento Tyrimui vadovaujantis dėstytojas.

33. Tyrimo vadovas Komitetui privalo pateikti savo Tyrimo planą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo, jeigu:

33.1. Tyrime taikomi intervenciniai metodai (pvz., socialiniai eksperimentai, veiklos tyrimas dalyvaujant ir kt.);

33.2. Tyrimas nukrypsta nuo informuoto asmens sutikimo principo;

33.3. Tyrimo dalyviai yra vaikai iki 18 metų ir Tyrimas vykdomas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoje, bendrojo lavinimo mokykloje ir vaikų globos institucijoje, asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir kt.;

33.4. Tyrimas rodo, kad Tyrimo dalyviai patiria išskirtinai stiprius dirgiklius, o siekiant įvertinti galimą žalą reikia specialių žinių (pvz., susijusių su smurtu, pornografija ar kt.);

33.5. Tyrimas gali sukelti ilgalaikę psichologinę žalą (pvz., psichologinę traumą, depresiją, nemigą ar kt.), viršijančią riziką, su kuria susiduriama įprastame gyvenime;

- 33.6. Tyrimas siejamas su Tyrimo dalyvių saugumo rizika (pvz., smurto šeimoje Tyrimai);
- 33.7. to reikalauja Tyrimo dalyvis, Tyrimus finansuojanti organizacija ar bendradarbiavimo (pvz., tarptautinio projekto, užsakomojo mokslinio tyrimo ar kt.) partneris (šalis);
- 33.8. Tyrimo planas dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo turi būti pateikiamas, jeigu Tyrimo dalyviai yra socialiai pažeidžiami asmenys ir to reikalauja teisės aktai;
- 33.9. Tyrimo eigoje atsiranda nenumatytų aplinkybių (pvz., keičiasi asmens duomenų tvarkymo sąlygos, duomenų rinkimo metodas ar kt.), kurios daro įtaką Tyrimo planui, kurio atitiktis mokslinių tyrimų etikai patvirtinta.
34. Tyrimo vadovas Komitetui taip pat gali teikti savo Tyrimo planą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo, jeigu:
- 34.1. tyrėjas nėra tikras, ar jo Tyrimas gali sukelti reikšmingą psichologinę ar fizinę žalą, ar turėti saugumo rizikos požymių tyrimo dalyviams;
- 34.2. tyrėjo pasirinktas metodas ar Tyrimo rezultatų skelbimo būdas gali kelti kitų reikšmingų etinių problemų;
- 34.3. Tyrimo rezultatus planuojama skelbti mokslo žurnale, kurio vienas iš reikalavimų pateikti atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą.
35. Kartu su Prašymu teikiami šie priedai:
- 35.1. Taikomojo mokslinio tyrimo etikos savianalizės anketa (4 priedas);
- 35.2. Taikomojo mokslinio tyrimo aprašymo forma (5 priedas);
- 35.3. Informacijos apie vykdomą tyrimą forma tiriamajam (1 priedas);
- 35.4. Informuoto asmens sutikimo forma (2 priedas);
- 35.5. Prašymas dėl sutikimo atlikti Tyrimą (jei reikia) (6 priedas);
- 35.6. Kiti dokumentai (pvz., kvalifikaciją patvirtinantys sertifikatai), jei jie yra būtini atliekant planuojamo tyrimo etikos vertinimą.
36. Jei įgyvendinant projektą atliekami keli Tyrimai su skirtingomis tiriamųjų grupėmis, rengiamas vienas Prašymas, tačiau prieduose pridedamos skirtingiems tiriamiesiems skirtos dokumentų formos.
37. Jei Tyrimams, vykdomiems kartu su kitų Lietuvos ir (ar) užsienio šalių institucijų tyrėjais, kita institucija yra gavusi atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą, papildomo atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo atlikti nereikia, tačiau Kolegijos Tyrimo vadovas turi pateikti laisvos formos pranešimą apie vykdomą Tyrimą, nurodant Tyrimo pavadinimą, Projekto pavadinimą, numerį ir programą (jei Tyrimas vykdomas įgyvendinant projektą), Tyrimo vadovą ir kontaktinę informaciją, Tyrimą atliksiančius tyrėjus, atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo informaciją.
38. Kolegijoje pageidautini tęsti tyrimai, pradėti ankstesnėje institucijoje, turi būti vertinami Komiteto šiame Apraše nustatyta tvarka.
39. Komitetas konsultuoja Kolegijos tyrėjus dėl planuojamų Tyrimų atitikimo mokslinių tyrimų etikos reikalavimams.
40. Sprendimas dėl Tyrimo atitikties mokslinių tyrimų etikai priimamas per 20 darbo dienų nuo Komiteto darbo reglamente nustatyto Prašymo pateikimo termino.
41. Pasibaigus Tyrimui, Tyrimo vadovas privalo pateikti laisvos formos pranešimą, kuriuo informuoja Komitetą apie jo pabaigą ir asmens duomenų (jei tokie buvo renkami ir tvarkomi) apsaugos įgyvendinimą pagal tyrimo plane numatytą tvarką.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Aprašas tvirtinamas, gali būti keičiamas arba pripažįstamas netekusiu galios Akademinės Tarybos nutarimu.

43. Aprašas įsigalioja jį patvirtinus Akademinės tarybos nutarimu ir turi būti paskelbtas per 2 darbo dienas nuo patvirtinimo Kolegijos vidaus informacinėje sistemoje.

44. Aprašas ir kiti su juo susiję įgyvendinimo dokumentai skelbiami Kolegijos interneto svetainėje lietuvių ir anglų kalbomis.
